

Een duik in de problemen: hoe scholen worstelen met zwemlessen

ELS VAN HEES EN BART DE BREUCKER

Met het opkomende mooie weer begint ook het zwemseizoen. Gezinnen trekken graag met hun kinderen naar zee of openbare zwemplaatsen. Helaas lieten vorige zomers verschillende jongeren het leven toen ze gingen zwemmen. De vraag duikt dan op hoe het gesteld is met ons zwemonderwijs. Jammer genoeg stellen we vast dat het altijd maar moeilijker wordt voor scholen om zwemonderwijs kwaliteitsvol te organiseren. Zwemmen is nochtans van levensbelang, letterlijk in dit geval.

Wat verwachten we van zwemonderwijs?

Volgens de huidige eindtermen moeten de leerlingen zich veilig voelen in het water, ongeremd en spelend kunnen bewegen in het water en kunnen zwemmen, maar veel scholen en leraren worstelen met de vraag hoe ze dat kunnen realiseren.

Waar knelt het schoentje?

In de eerste plaats is er een tekort aan zwemwater. De laatste jaren bespaarden steden en gemeenten flink op het onderhoud of renoveren van hun zwembaden. Er zijn daardoor minder publieke zwembaden dan twintig jaar geleden. In een ver verleden waren er wel eens inventieve leraren bewegingsopvoeding die de kinderen 'droog' leerden zwemmen. Kan je je daar niets bij voorstellen? Wel, de leerlingen moesten op hun rug of buik op een Zweedse bank gaan liggen en zo werd de zwembeweging, vaak ging het om schoolslag, ingeoefend. Je zou het kunnen vergelijken met leren autorijden zonder auto. Anno 2025 hopen we dat zo'n 'oplossingen' nooit meer nodig zullen zijn.

Als scholen een zwembad hebben gevonden, dan gaat er vaak veel tijd verloren aan vervoer, een tweede hindernis. Er gaat een halve dag onderwijstijd verloren voor een half uurtje in het zwembad.

De laatste hindernis is financieel. Bussen kosten handenvol geld. De factuur voor scholen die wat verder weg liggen van een zwembad, is hoog. Die scholen kunnen niet anders dan die factuur doorrekenen aan de ouders, maar door de maximumfactuur staat het budget van scholen onder druk. Ze willen ook nog andere educatieve uitstappen kunnen organiseren ...

Zwemmen vraagt tijd, middelen en personeel

Twintig jaar geleden gingen de meeste scholen met alle leerjaren zwemmen. In het beste geval kregen de oudste kleuters al watergewenning. Het tekort aan zwemwater en de hoge kostprijs voor vervoer hebben er helaas voor gezorgd dat scholen hun zwembeurten zijn gaan beperken. Ze kiezen er nu vaak voor om maar met een of twee leerjaren te gaan zwemmen, meestal het tweede en derde leerjaar. De kinderen krijgen een intensieve cursus waarin ze op korte tijd de basisvaardigheden leren en daar blijft het dan meestal bij. Voorheen konden scholen die basisvaardigheden meer trainen en verbeteren. Dat is jammer genoeg onhaalbaar geworden. Vele kinderen leren tijdens de schooluren slechts het strikte minimum. Meestal lukt het organisatorisch niet om kinderen wat meer kansen te geven om verder te oefenen. Dat wordt dan de verantwoordelijkheid van de ouders. Heel wat ouders denken

dat hun kinderen op school voldoende leren zwemmen, maar daar kan je dus niet zomaar van uitgaan.

Wat met nieuwe instromers?

Sommige scholen laten leerlingen die later instromen, aansluiten bij de geplande lessen. Zoals gezegd, vinden die meestal plaats in het tweede en derde leerjaar, maar als twaalfjarige bijvoorbeeld, is het niet altijd zo evident om samen met al die jongere kinderen te leren zwemmen. Ze voelen zich onwennig terwijl er al zo veel nieuw is voor hen. En wat met nieuwe instromers in het secundair onderwijs? Wie leert hen zwemmen?

De leraar doet ertoe!

Uiteraard is het de leraar bewegingsopvoeding die de zwemlessen geeft, hoor ik je denken, maar tegelijkertijd aan bijvoorbeeld zestig leerlingen met verschillende beheersingsniveaus zwemles geven, gaat niet. Daarom geven ook de klasleraren mee de zwemlessen en die moeten ondertussen ook nog toezicht houden. Het is niet voor elke leraar evident om mee het water in te duiken. Ze moeten daarna ook nog lesgeven in de klas. Sommige scholen kunnen een beroep doen op externe professionals, maar dat maakt de zwemlessen uiteraard nog duurder en dat kan niet elke school zich veroorloven.

Zijn er oplossingen?

In het regeerakkoord lezen we dat er subsidies zullen komen om de beschikbare hoeveelheid zwemwater op korte termijn te verhogen. Dat is positief! Maar er zal nog wel wat tijd overheen gaan vooraleer we écht genoeg capaciteit hebben. En zal dat volstaan?

Laat je syndicale premie niet aan je voorbijgaan!

KRIS CLAES

De overheid moet durven kijken naar het financieel ondersteunen van scholen die ver van een zwembad liggen. Dat kan door die scholen van extra middelen te voorzien of via het flankerende onderwijsbeleid in gemeenten die zelf niet (kunnen) investeren in een zwembad.

Een ondernemende vader van jonge kinderen heeft ondertussen zelf aan een oplossing gewerkt. Hij maakte zich zorgen over de lange en dure busreizen en de beperkte tijd die de kinderen maar hadden in het zwembad. Hij lanceerde daarom een 'mobiel zwembad': een container die gemakkelijk op een speelplaats of een openbaar terrein geplaatst kan worden. Er zijn douches, sanitair en omkleedruimtes voorzien. Het zwemwater wordt op een natuurlijke manier gezuiverd en bevat geen chloor. Er kunnen ook zweminstructeurs 'gehuurd' worden. Tijdens de schooluren kunnen de scholen gebruik maken van het zwembad, buiten de schooluren kunnen verenigingen dat doen.

Zo'n projecten zouden een oplossing kunnen zijn.

COC roept op

De nieuwe minimumdoelen voor het basisonderwijs leggen de lat voor het zwemonderwijs nog hoger. Daarin staat onder meer dat leerlingen op het einde van het zesde leerjaar "50m aansluitend en doelmatig voortbewegen zonder hulpmiddelen in een aangeleerde zwemslag". Als scholen de opdracht hebben om kinderen te leren zwemmen, dan moeten ze ook maximaal kunnen inzetten op het bieden van kwaliteitsvol en betaalbaar zwemonderwijs. Daar hebben ze dringend extra ondersteuning bij nodig.

We roepen je op om je syndicale premie van 2024 niet verloren te laten gaan. Bezorg ons de aanvraag! Spreek ook gerust je collega's die vorig jaar (ook) tewerkgesteld waren in onderwijs daar over aan.

De syndicale premie is een voordeel tot 90 euro dat je uitbetaald krijgt als je in 2024 lid was bij COC. Ook in andere gevallen, wanneer je bijvoorbeeld overgekomen bent van een andere vakbond in de openbare sector, kan je er recht op hebben.

Heb je een aanvraag voor je syndicale premie 2025, terug te vinden via mijnonderwijs.be, bezorg ons die dan ten laatste op **30 juni 2025**. Ook de premies van 2024 (referentiejaar 2023) kunnen nog verwerkt worden. Je kan de aanvraag afgedrukt en getekend bezorgen aan je provinciale secretariaat per post of via je vakbondsafgevaardigde. Je mag je aanvraag ook per mail bezorgen, digitaal ondertekend of gescand.

Een blik achter de schermen

We proberen altijd zo snel mogelijk te starten met de verwerking van de premies en starten de betalingen op als er premies verwerkt zijn. Alle aanvragen worden gecontroleerd, dus gezien ons ledenaantal kan dat even duren, maar elke aanvraag wordt met zorg behandeld. Wacht dus rustig af en neemt gerust contact op als je vragen hebt!

Mijn-ACV

Een overzicht van de recent uitbetaalde syndicale premies vind je altijd terug op het e-loket 'Mijn ACV' via de website <https://www.hetacv.be/mijn-acv>. Op het tabblad 'Je ACV-bijdrage' vind je bij 'ACV-betalingen' een overzicht van de premies die je gekregen hebt. Ook onze betalingen van de afgelopen jaren kan je daar in een handig overzicht raadplegen.

COC zoekt

COC is op zoek naar adjunct provinciaal vrijgestelde in Limburg (Hasselt)

Heb je zin in een afwisselende en uitdagende job? Kijk je ernaar uit om deel uit te maken van een geweldig team? Vind je het belangrijk om tijd te krijgen om te groeien in je functie? Ben je geïnteresseerd in de laatste onderwijsontwikkelingen? Wil jij onze leden en afgevaardigden met raad en daad bijstaan?

Solliciteer dan snel via een e-mail naar de assistent van het secretariaat-generaal: secretariaat-generaal@coc.be.

De volledige vacature en vereisten vind je via www.coc.be.

